

Θα διαβάσεις ένα κείμενο για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και το φαινόμενο των ψεύτικων ειδήσεων στο διαδίκτυο. Πριν διαβάσεις το κείμενο, συζήτησε με τους συμμαθητές/τις συμμαητρίες σου τις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Από ποια πηγή πληροφόρησης ενημερώνεσαι;
2. Πέφτεις πάνω σε ψεύτικες ειδήσεις; Πώς καταλαβαίνεις ότι πρόκειται για παραπλάνηση;
3. Ελέγχεις την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των πληροφοριών που δέχεσαι; Με ποιον τρόπο;

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΨΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Άσκηση 1.

Διάβασε το κείμενο και δώσε έναν τίτλο σε καθεμιά από τις παραγράφους του. Στον πίνακα της σελ. 162 σημείωσε δίπλα σε κάθε τίτλο τον αριθμό της παραγράφου στην οποία αντιστοιχεί, όπως στο παράδειγμα.

Πρόσεξε: υπάρχουν τρεις (3) τίτλοι που δεν ταιριάζουν σε καμία παράγραφο.

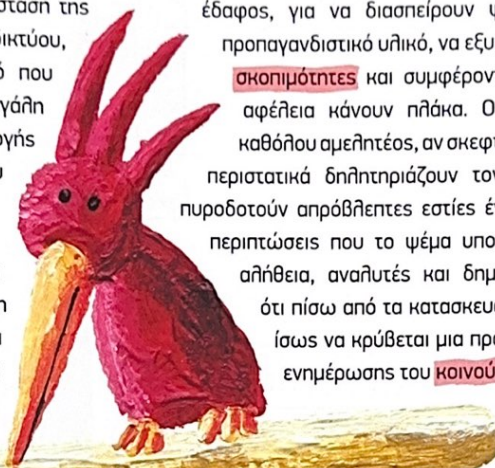
ΣΥΜΒΟΥΛΗ: Διάβασε πρώτα τους τίτλους στον πίνακα (σελ. 162). Σκέψου τι είδους πληροφορίες περιμένεις από τις παραγράφους με τις οποίες πρέπει να τους αντιστοιχίσεις.

1 «Πού το έμαθες αυτό;» «Το διάβασα στο ίντερνετ». Πόσες φορές δεν έχουμε ακούσει αυτήν τη φράση, καθώς το διαδίκτυο αποτελεί πλέον για όλους μας, ειδικά για τις νεότερες γενιές, τη βασική πηγή ενημέρωσης. Οι νέοι, οπουδήποτε και αν βρίσκονται, στο λεωφορείο, στον δρόμο, στο γυμναστήριο, στο πανεπιστήμιο, μπαίνουν στο ίντερνετ από το κινητό ή το τάμπλετ τους, επισκέπτονται τις αγαπημένες τους σελίδες και ενημερώνονται άμεσα, γρήγορα και δωρεάν για τα θέματα που τους ενδιαφέρουν.

2 Στον «μαγικό» κόσμο του διαδικτύου και ιδιαίτερα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η σχέση πομπού-δέκτη είναι αμφίδρομη, σε αντίθεση με τα παραδοσιακά ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος), όπου ο **πομπός**, βομβαρδίζει με έντεχνους τρόπους είτε το **συνειδητό** είτε το **υποσυνειδητό** των ανθρώπων, καθιστώντας τους συχνά παθητικούς δέκτες μηνυμάτων χωρίς δυνατότητα άμεσης **παρέμβασης** και διαλόγου. Με το ίντερνετ η είδηση ξεφεύγει πια από τη διαχείριση του επαγγελματία δημοσιογράφου και περνά (και) στον απλό χρήστη. Η παθητικότητα του αναγνώστη, τηλεθεατή ή ακροατή μετατρέπεται σε ενεργητική συμμετοχή. Ο κάθε πολίτης γίνεται κατά κάποιον τρόπο δημοσιογράφος, συντάκτης, καθώς αποτελεί τον πομπό μεταφορικός

της πληροφορίας. Επηρεάζει την κοινή γνώμη, γίνεται δέκτης και πολλαπλασιαστής ειδήσεων με καταγιστικό ρυθμό.

3 Δυστυχώς, όμως, εκτός από τη θετική διάσταση της σύγχρονης ενημέρωσης μέσω του διαδικτύου, οι κίνδυνοι που υπάρχουν είναι πολλοί. Αυτό που συναντούμε καθημερινά μπροστά μας με μεγάλη συνέπεια είναι πως ο παραδοσιακός τρόπος «συλλογής της είδησης» και **εκφοράς** δημόσιου λόγου, που περιλαμβάνει την ενυπόγραφη άποψη –άρα και τις ανάλογες ευθύνες– μαζί με τον έλεγχο της πηγής και της **αξιοπιστίας** της, συμπιέζεται από ένα πλήθος ανώνυμων **δημοσιευμάτων**. Η διακίνηση των δημοσιευμάτων αυτών πολλές φορές γίνεται ανεξέλεγκτα και ανεύθυνα, χωρίς να υπακούει σε καμία **δεοντολογία**.

5 Αξιοποιώντας την τάση αμφισβήτησης όλων των παραδοσιακών δομών, άρα και των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης, κάποιοι επιτήδριοι βρίσκουν πρόσφορο έδαφος, για να διασπείρουν ψευδείς ειδήσεις και προπαγανδιστικό υλικό, να εξυπηρετήσουν πολιτικές **σκοπιμότητες** και συμφέροντα ή πολύ απλά από αφέλεια κάνουν πλάκα. Ο κίνδυνος δεν είναι καθόλου αμελητέος, αν σκεφτεί κάποιος πως τέτοια περιστατικά δηλητηριάζουν τον δημόσιο λόγο και πυροδοτούν απρόβλεπτες εστίες έντασης. Σε ορισμένες περιπτώσεις που το ψέμα υποκαθιστά πλήρως την αλήθεια, αναλιυτές και δημοσιογράφοι εκτιμούν ότι πίσω από τα κατασκευασμένα δημοσιεύματα ίσως να κρύβεται μια προσπάθεια ελέγχου της ενημέρωσης του **κοινού**.

Μάλιστα, σε χώρες όπου το πρόβλημα

των ψευδών ειδήσεων έχει ξεπεράσει κάθε όριο, ανεξάρτητα μέσα καταγγέλλουν ότι ο θόρυβος αυτός **πυροδοτείται** και από μεγάλα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα, που με δόλιο τρόπο προσπαθούν να φимώσουν τις πιο ανεξάρτητες φωνές της ενημέρωσης.

6 Τόσο το Facebook, όσο και η Google έχουν ανακοινώσει πως αναζητούν τρόπους καταπολέμησης των ψευδών ειδήσεων, καθώς σε έναν κόσμο όπου η παραδοσιακή δημοσιογραφία υποχωρεί με ραγδαίο ρυθμό και οι πολίτες ολοένα και περισσότερο ενημερώνονται μέσω του διαδικτύου, αν συνεχιστεί το φαινόμενο, θα είναι δυσδιάκριτη η διαφορά μεταξύ μιας αληθινής και μιας ψεύτικης είδησης. Αυτό, άλλωστε, ίσως να είναι και ένα από τα μεγαλύτερα στοιχεία του –όχι και τόσο μακρινού– μέλλοντος. Να μπορούμε να ξεχωρίσουμε την αλήθεια από το ψέμα.

Διασκευή κειμένου από:
www.kathimerini.gr

4 Πόσες φορές δεν έχουμε δει και δεν έχουμε πέσει πάνω σε κάποιο άρθρο στο διαδίκτυο με εντυπωσιακό τίτλο που τελικά αποδεικνύεται παραπλανητικός; Ένας ελκυστικός τίτλος μάς κεντρίζει το ενδιαφέρον και αποφασίζουμε να διαβάσουμε ένα άρθρο. Πατώντας, όμως, τον δεσμό για να διαβάσουμε το κείμενο, διαπιστώνουμε πως το θέμα του δεν έχει καμία σχέση με τον τίτλο. Και δεν είναι μόνο αυτό. Η τέχνη της παραπλάνησης δεν σταματά εδώ. Ακόμα χειρότερο, αλλήλ επίσης συχνό σενάριο είναι η «είδηση» που μεταδίδει ένα άρθρο να είναι σκέτη απάτη, δηλαδή να μην ανταποκρίνεται καθόλου στην πραγματικότητα. Τέτοια δημοσιεύματα με ψεύτικες ειδήσεις μπορεί μέσα σε ελάχιστα λεπτά να αναπαράχθούν με τέτοιο ρυθμό που, ακόμα και να **διαψεύστούν** αργότερα, η «ζημιά» έχει γίνει. Η «είδηση» έχει ταξιδέψει σε τέτοιο βαθμό, που δεν μπορεί να πάρει τον δρόμο του γυρισμού, επηρεάζοντας μάλιστα και κεντρικά μέσα ενημέρωσης με παγκόσμια **εμβέλεια**. Πόσες φορές δεν έχουμε δει μια πληροφορία, η οποία κάπου στα... μέσα της διαδρομής διαψεύδεται, αλλήλ την επόμενη μέρα συνεχίζει να αναπαράγεται, καθώς ο δέκτης δεν πληροφορήθηκε ποτέ τη διάψευση μέσα στο χάος της υπερπληροφόρησης;

